

Eskolako laburpen-testuak biltzeko baliabideak eta euskarazko laburpenen corpora

Unai Atutxa-Barrenetxea: Mikel IruSKIETA, Olatz Ansa

unai.atutxa@ehu.es; mikel.iruskiet@ehu.es; olatz.ansa@ehu.es

Ixa taldea, HiTZ Zentrua, Euskal Herriko Unibertsitatea (UPV/EHU)

Zertarako eskolako laburpen-testuen corpora?

1. Ikasketa-maila ezberdinetako ikasleen laburpenak aztertzeko
2. Ikasketa-maila bakoitzean izan beharreko laburpen-gaitasuna zehazteko
3. Curriculumeko oinarritzko jakintzen eta helburuen arteko loturak esplizitu izan ditzan irakasleak

CLARIAH-EUS ikerketa-azpiegituraren ekarpena

- Tesietan egindako datuak erraz bilatzeko tresnak sortzea
- Beste ikertzaileentzat ikusgarri eta berrerabilgarri jartzea
  - CLARINen VLOn eskuragarri jarri
  - CC BY-NC 4.0 lizentziarekin

Corpora biltzeko erabilitako baliabideak

Compress-eus laburpenak jasotzeko tresna (Atutxa et al., 2017)

Testua berrasi	Laburpena ikusi eta editatu	Testua bukatu	Berrikusi duzu 0 orain arte eginiko testuak
GIZA-GORPUTZA ETA ELIKAGAIAK			
<p>Testu konprimatua</p> <p>GIZA-GORPUTZA ETA ELIKAGAIAK</p> <p>Janari edo edari bakoitza, hau da elikagai bakoitza, substantzia edo mantengai jakin batzuek osaturik dago. Mantengai bakoitzak zeregin jakin bat du gure gorputzaren osaketan eta funtzionamenduan.</p> <p>Horiegatik, janari batak beste batak baino hobeto erantzun dezazko gorputzaren behar jakin bati.</p> <p>Beletzen duten funtzioaren arabera, elikagaiak hiru multzotan sailkatzen dira.</p>		<p>Laburpena eskuz zuzentzeko</p> <p>GIZA-GORPUTZA ETA ELIKAGAIAK</p> <p>Janari edo edari bakoitza, hau da elikagai bakoitza, substantzia edo mantengai jakin batzuek osaturik dago. Mantengai bakoitzak zeregin jakin bat du gure gorputzaren osaketan eta funtzionamenduan. Beletzen duten funtzioaren arabera, elikagaiak hiru multzotan sailkatzen dira.</p>	

Estrakzio-laburpena
Abstrakzio-laburpena

<http://ixa2.si.ehu.es/compress-eus>

Hierarkiaren atzeraelikadura automatikoa (Atutxa, 2022)

- HIMAM metodoa: hierarkia mailan oinarritua: <https://bit.ly/3TLT1tj>
- GOM metodoa: galderetan oinarritua
  - Galderak erantzuten laguntzeko: <https://bit.ly/3Elu8uq>
  - Galderena eta hierarkiarena: <https://bit.ly/3Eup3R>

Ikusteko	Ikusteko
1 Zein da testuaren izaenburua?	GIZA-GORPUTZA ETA ELIKAGAIAK
2 Elikagaiak zerez daude osaturik?	Janari edo edari bakoitza, hau da elikagai bakoitza, substantzia edo mantengai jakin batzuek osaturik dago. Mantengai bakoitzak zeregin jakin bat du gure gorputzaren osaketan eta funtzionamenduan.

Azalpena	
32 galdera erantzun behar izan dituzu	
Horiegatik, 31 galdera erantzun dituzu guk proposatu bezala	
Beraz, 1 galdera ez daude erabart erantzunda	
Aukeratu dituzun 53 testu zati beharrezkoak dira galderak erantzuteko	
eratu ez dituzun 2 testu zati falta dira galderak erantzuteko	
eratu dituzun 60 testu zati ez dira beharrezkoak galderak erantzuteko	

Testua	Laburpen beharrezko testua	Ideien garrantzia
GIZA-GORPUTZA ETA ELIKAGAIAK		2
Janari edo edari bakoitza, hau da elikagai bakoitza, substantzia edo mantengai jakin batzuek osaturik dago.		2
Mantengai bakoitzak zeregin jakin bat du gure gorputzaren osaketan eta funtzionamenduan.		2
Horiegatik, janari batak beste batak baino hobeto erantzun dezazko gorputzaren behar jakin bati.		2
Beletzen duten funtzioaren arabera, elikagaiak hiru multzotan sailkatzen dira.		2

Galderen hautaketa	
1 Zein da testuaren izaenburua?	Denak daude
2 Elikagaiak zerez daude osaturik?	Denak daude
3 Zein da mantengaien funtzio edo helburua?	2 falta

Laburpena lantzeko tailerra (Atutxa, 2022)

Laburpen tailerra

Hasiera 1. Compress-eus 2. Laburpen-irizpideak 3. Laburpena galderekin 4. Nola aritu naiz? Mera

Zertan arituko gara?

Tailer honetan, laburpenak nola egin eta nola abalatu landuko dugu: beraz, normala den moduan, laburpenak egiten eta abalatuaz ibiliko gara. Hala ere, zenbait berrikuntza erabiliko ditugu horretarako: jarraian, baliabide horiek zeintzuk diren azalduko dugu eta zuek erabiltzeko moduan izango dituzue.

Laburpenak egiteko, menu nagusian dauden orrialdeak ordenan jarraitu besterik ez da egin behar. Hala eta guztiz oro, beharrezkoak diren jarraibide orokorrak irakurri itzazu, egin beharrezkoak hobeto ulertzeko.

- Compress-eus
- Atzeraelikadura automatikoa
- Laburpenak egin eta ebaluatzeko irizpideak
- Ebaluaziorako errubrika

<https://atutxaunai.wixsite.com/lab-tailerra2022>

Corpusaren ezaugarriak

Lehen Hezkuntzako testuak Laburtu beharreko testuak:

- LH 5 eta LH 6. mailako testuak, adin honetan egokia delako laburpena lantzen hasteko (Sanz-Moreno, 2005)
- Euskarazko 13 testuren laburpenak

LH eta unibertsitateko ikasleak laburtzaile Zergatik?

- LHko ikasleek eskolan landu beharreko testuak direlako
- Unibertsitateko ikasleak etorkizuneko irakasleak direlako, testu horien edukiak landu beharko dituztenak

Compress-eus erabilia

Laburpen guztiak tresna hau erabiliz egin dira

- Ikasle bakoitzaren estrakzio eta abstrakzioak biltzen ditu
- Automatikoki gordetzen ditu TXT formatuan
- Laburpenen azterketa errazten du
- Atzeraelikadura automatikoa eskaintzeko, informazioa ematen digu automatikoki

Bildutako corpora

1654 estrakzio eta abstrakzio guztira

Atzeraelikadurarik gabe

Lehen Hezkuntza: eragile geologikoak

7 testu -> 31+74+28+49+48+30+44

Lehen Hezkuntza: elikagaiak

4 testu -> 102+97+71+82

Unibertsitatea: elikagaiak

4 testu -> 193+184+176+169

Atzeraelikadurarekin

Unibertsitatea: multidokumentuak

2 testu -> 217+79